

SLAVNOSTNO ODPRTJE MEDNARODNEGA LETA JAM IN KRASA

Spoštovani!

Kraška območja predstavljajo okoli 20 % Zemljinega površja. Za kras so najbolj značilne jame in izjemne površinske oblike. Na žalost, pa se premalo zavedamo številnih vrednot, ki jih kras in jame nudijo za človeštvo.

Omogočajo nam:

- pitno vodo za okoli 10 % svetovnega prebivalstva,
- desetine milijard dolarjev prihodkov za lokalna gospodarstva preko turističnih dejavnosti,
- neprecenljive lokacije kulturnih vrednot,
- netopirje, ki omogočajo pridelavo več kot 450 različnih vrst hrane in zelenjave, ter razvoj zdravil in ostalih industrijskih izdelkov,
- pomembna znanstvena spoznanja na področju sprememb podnebja, mineralnih surovin, kmetijstva in celo iskanja življenja na drugih planetih.

Jame in kras so zelo ranljivi na onesnaženje, prekomerno rabo, uničenje in slabo upravljanje predvsem zaradi tega, ker je večji del teh območij pod površjem in zato slabo poznan in razumljen.

Mednarodno leto jam in krasa je mednarodni projekt, s katerim želimo prenesti znanje o teh izjemno pomembnih in pogostih naravnih virih. Organizira ga Mednarodna speleološka zveza (UIS) - mednarodna organizacija sestavljena iz 55 držav članic, ki je posvečena preučevanju, raziskovanju ter varovanju jam in krasa. V Mednarodnem letu jam in krasa UIS združuje več kot 100 državnih in mednarodnih organizacij, ter s tem omogoča številne priložnosti za boljše poznavanje jam in krasa na globalnem nivoju.

Slavnostno odprtje Mednarodnega leta jam in krasa je bilo predvideno 26. januarja 2021 na sedežu UNESCO, vendar bo zaradi razmer organizirano preko spleta na: <https://www.youtube.com/channel/UCzSiErLj5x6viNbvAdehDvA>, s pričetkom ob 15:00 po srednjeevropskem času (CET). Za vse tiste, ki se neposrednega prenosa ne bodo mogli udeležiti, bo na voljo tudi posnetek dogodka. Praznovanje Mednarodnega leta jam in krasa bo na sedežu UNESCO organizirano pozneje v letu 2021, ko bodo razmere v povezavi s pandemijo to omogočale.

UIS vas tako vabi, da se udeležite slavnostnega odprtja Mednarodnega leta jam in krasa. Številne aktivnosti, ki se bodo odvijale v tem letu, lahko spremljate na <http://iyck2021.org/index.php/events/>.

Na Inštitutu za raziskovanje krasa ZRC SAZU sodelujemo pri organizaciji in usklajevanju dogodkov širom sveta. Za več informacij o dogodkih ter povezavo z predstavnikami Jamarske zveze Slovenije, vas prosimo, da se povežete s zastopnikom UIS v Sloveniji dr. Nadjo Zupan Hajna (T: 031 431 457, E: zupan@zrc-sazu.si).

Pridružite se Mednarodnemu letu jam in krasa in se naučite več o svetu pod našimi nogami!

<http://iyck2021.org/>

<https://www.facebook.com/uisspeleo>

<https://twitter.com/uisspeleo>

<https://www.instagram.com/uisspeleo/>

Tadej Slabe, prof. dr. krasoslovja, znanstveni svetnik

Predstojnik Inštituta za raziskovanje krasa

Znanstvenoraziskovalni center Slovenske akademije znanosti in umetnosti

Titov trg 2, 6230 Postojna